

Lichte jeugdzaken OM met discretionaire bevoegdheid naar Halt

In 2013 is de ZSM-werkwijze landelijk ingevoerd. Doel is snelle genoegdoening voor slachtoffer en samenleving, minder administratieve belasting voor politie en OM, en het opleggen van een betekenisvolle interventie. Met de ZSM-werkwijze kan onder andere meer gebruikgemaakt worden van de mogelijkheden die het OM heeft om lichte zaken met een Halt-straft af te doen, waarbij de officier gebruikmaakt van diens discretionaire bevoegdheid.

Na aanhouding van de verdachte wordt zo spoedig mogelijk besloten over een passende straf. Halt biedt jongeren een straf, waarbij recht wordt gedaan aan de positie van het slachtoffer en waarbij de omgeving ziet dat de dader snel en adequaat wordt aangepakt. Dit alles kan alleen wanneer de partners in de strafrechtketen goed met elkaar communiceren en dus snel kunnen acteren.

ZSM: effectiever beleid bij lichte delicten

In de jeugdstrafrechtketen wordt gewerkt aan een effectiever beleid bij lichte delicten die door minderjarigen worden gepleegd. Effectiever wil zeggen: met minder administratieve lasten, lik-op-stuk en passend bij het strafbare feit en de jonge verdachte. Deze uitgangspunten worden onder meer in het ZSM-project in praktijk gebracht: licht waar het kan en zwaar waar het moet. De Richtlijn & Kader Strafvordering Jeugd en Adolescenten inclusief Strafmaat Halt maakt het inmiddels mogelijk om een groep jongeren, die voorheen met een taakstraf van het OM werd afgedaan, naar Halt te sturen.

Voor wie?

Het gaat om jongeren die vóór de beleidswijziging een taakstraf van maximaal 40 uur opgelegd kregen, maar voor wie normbevestiging en confrontatie met de gevolgen van hun daden in de vorm van een Halt-straft een afdoende reactie is (het gaat dan om kenmerkend leeftijdgebonden delictgedrag). Of een Halt-verwijzing voor deze zaken geschikt is, wordt bepaald door de OM-straftmaat, de omstandigheden van de jongere (waaronder weinig risico op afglijden in criminaliteit) en het delict en de gevolgen daarvan (bijvoorbeeld de aangebrachte schade). De Halt-straft is een afdoening waarmee jongeren (bij positieve afronding) justitiële documentatie kunnen voorkomen.

Waarom naar Halt?

Halt heeft een aanbod dat goed aansluit bij deze jongeren en delicten. De Richtlijn spreekt van 'betekenisvolle interventies' en de Halt-straft voldoet aan die wens. De Halt-straft bestaat uit drie gesprekken, het maken van een leeropdracht, het aanbieden van excuses en het betalen van de eventuele schade. Afhankelijk van de strafmaat komt daar nog een werkstraf bij. Onderdelen die met name effectief zijn gebleken – excuus aanbieden aan het slachtoffer en een actieve rol van de ouders bij de interventie – hebben een prominente plaats in het Halt-traject. Door het betrekken van ouders maakt ook het leefmilieu van de jongeren deel uit van de straf.

Impact Halt-straft

In de Halt-straft is vanaf 2010 het herstelrechtelijke karakter nog verder aangescherpt. In zaken die zich daarvoor lenen wordt nu ook een herstelgesprek tussen jongere en slachtoffer gevoerd. In een herstelgesprek wordt een dialoog gevoerd tussen slachtoffer en dader. Hierbij ligt de focus nog meer op herstelrechtelijke elementen. De jongere krijgt de gelegenheid zijn excuses aan te bieden waardoor hij de consequenties van zijn gedrag leert inzien. Zo nodig zijn de ouders hierbij aanwezig. Het herstelgesprek wordt door Halt intensief voorbereid met slachtoffer en jongere. Dit extra herstelrechtelijke karakter wordt door jongeren als substantieel zwaarder beschouwd dan een taakstraf of het betalen van een boete. Hoewel de strafmaat bij de Halt-straft maximaal 20 uur bedraagt, wordt dit verschil ten opzichte van (maximaal) 40 uur taakstraf dus gecompenseerd door de herstelrechtelijke elementen.

Wanneer verwijzen naar Halt met gebruikmaking van de discretionaire bevoegdheid?

Op basis van de Richtlijn & Kader Strafvoeding Jeugd en Adolescenten inclusief Strafmaat Halt is het overzicht hiernaast richtinggevend. Het zijn strafbare feiten die niet zijn opgenomen in het Besluit Aanwijzing Halt-feiten, maar wel voor doorverwijzing naar Halt in aanmerking kunnen komen. De lijst is overgenomen uit de bijlage bij de Richtlijn. Uit deze bijlage blijkt dat bij eerstplegers van de volgende strafbare feiten 40 uur taakstraf of minder wordt aangeboden als OM transactie. Zedendelicten en brandstichting zijn niet overgenomen uit de bijlage i.v.m. de ernst van deze feiten.

Over Halt

Als rechtspersoon met een wettelijke taak levert Halt kortlopende interventies ter voorkoming, bestrijding en bestraffing van jeugdcriminaliteit. Doel is het terugdringen van jeugdcriminaliteit om zo een bijdrage te leveren aan een veilige en leefbare samenleving. Vanuit eigen expertise biedt Halt interventies op maat. Als verbindende partner tussen het lokaal bestuur, de jeugdstrafrechtketen, de zorgketen en het onderwijs realiseert Halt normbesef en gedragsbewustzijn bij jongeren en hun ouders.

Artikel en Omschrijving

137	(aanzetten tot) discriminatie
141	openlijk geweld: schade > 900 euro
141	openlijk geweld: personen geen letsel
180	wederspanning
184	niet voldoen aan ambtelijk bevel
188	valse aangifte zonder gevolg voor anderen
225	valsheid in geschrift
266	belediging
267	jo 266 belediging ambtenaar in functie
285	bedreiging mondeling of via internet
300	mishandeling geen letsel
310/311	(winkel)diefstal met schade (in vereniging) > 150 euro
321	verduistering met schade > 150 euro
322	verduistering in dienstbetrekking
326	oplichting met schade > 150 euro
350	vernietiging (waaronder graffiti) schade > 900 euro
416	opzetheling > 150 euro
417	schuldheiling > 150 euro
7	WWV 1994 doorrijden na aanrijding
8	WWV 1994 rijden onder invloed: verdachte jonger dan 16 jaar (brom)fiets
11	WWV 1994 joyriding
10	OW lijst I aanwezig hebben > 0 - 5 g of 1-10 pillen
11	OW lijst II aanwezig hebben > 0 - 5 g/aanwezig hebben 5 - 30 g
55	WWV busje CS gas/voorhanden hebben steekwapen of nepvuurwapen

N.B. Deze lijst moet uitdrukkelijk niet als limitatief opgevat worden. Van belang is dat jongeren die een licht delict hebben gepleegd en die in de categorie 'laag risico' vallen, de kans krijgen om met een stevige interventie bij Halt hun fout te herstellen, zonder dat er justitiële documentatie ontstaat.

Meer informatie

Halt heeft vestigingen in het hele land en is aanwezig in alle politieregio's. Op www.halt.nl vindt u meer informatie over Halt en de contactgegevens van de vestigingen.